

KUNSTKUUR

HANDLEIDING

'MADE BY DELEND NETWERK'

KUNST KUUR

HANDLEIDING 'made by delend netwerk'

KUNSTKUUR IN DE PRAKTIJK

HANDLEIDING

	Voorwoord	> 6
01	Afwezigheden > 7	
02	Aansprakelijkheid	> 8
03	Overleg	> 9
04	Veranderende context	> 10

Een woordje uitleg

In het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 maart 2019: 'Afdeling 3 Delend en lerend netwerk. ART 16' staat dat *'In samenspraak met de pedagogische begeleidingsdiensten, de bevoegde dienst van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming een delend en lerend netwerk opzet waaraan leerkrachten, docenten en externe partners die betrokken zijn bij de lokale samenwerkingsinitiatieven, kunnen deelnemen. En 'Op basis van de opgedane ervaring en expertise ontwikkelen de deelnemers aan het netwerk, vermeld in het eerste lid, materialen die andere academies, scholen, instellingen voor hoger onderwijs kunnen helpen bij het opstarten en vormgeven van lokale samenwerkingsinitiatieven, in relatie tot de doelstellingen, vermeld in artikel 136 van het decreet van 9 maart 2018.'*

Tijdens het schooljaar 2019-2020 kwamen een 15-tal enthousiastelingen (leerkrachten, docenten, pedagogisch begeleiders van de verschillende netten en directies van het deeltijds kunstonderwijs en het leerplichtondewijs samen om specifieke leervragen te bespreken en antwoorden te formuleren op uitdagingen waar zij in hun respectievelijke Kunstkuren mee geconfronteerd werden. Zij zochten naar **inspirerende antwoorden** voor vragen van scholen en academies en willen hun verworven inzichten verspreiden naar het bredere onderwijsveld toe. Zo willen zij de **expertise verhogen** die Kunstkuur-projecten in de toekomst kunnen versterken en verbeteren. Ook tijdens het huidig schooljaar 2020-2021 blijft het delend netwerk niet bij de pakken zitten. Het resultaat vind je in dit draaiboek 'made by delend netwerk'

01

AFWEZIGHEDEN

ALGEMEEN

-Elk samenwerkingsinitiatief voorziet een **eigen structuur** voor vervanging, die **kenbaar** wordt gemaakt aan alle betrokkenen.

Maak duidelijke afspraken en zet die in een draaiboek/afsprakenformulier Dit is belangrijk voor de goede band tussen de leerkrachten. Een voorbeeld hiervan vind je in bijlage.

-De school/academie moeten zorgen dat team-teaching mogelijk blijft. Maak hierover goede afspraken. Stel duidelijk wat team-teachen inhoudt, wat je nodig hebt voor een **evenwaardige team-teaching** (lesvoorbereiding, werkvormen, didactisch materiaal, lokaal, evaluatie (documenten), reflectie, ...) en wie wat maakt/doet.

-Organiseer een **voorbereidende vergadering** hierrond. [Succesvol samen op weg gaan met Kunstkuur](#) kan je hierbij ook helpen.

KORTE AFWEZIGHEID

- De les gaat door eventueel met **andere leerkracht** (die betrokken is bij het project).
- Les wordt **ingehaald** op een ander moment (lesverplaatsing). Hou in de planning hiervoor tijd vrij.
- Zorg dat de dko leerkracht ook **toegang** heeft tot het **communicatieplatform** op school (Smartschool). Maak ook hierover duidelijke afspraken i.v.m. melden van afwezigheden.

LANGDURIGE AFWEZIGHEID

- Voor een korte periode kan de dko-leerkracht de les alleen overnemen. Maar je verliest de waardevolle component van co-teaching. Voorzie een andere leerkracht die eventueel kan aansluiten (klasmanagment).
- Plan maandelijks een reflectiemoment in (lkr – directie) en stuur bij, zodanig dat het project door beide partijen wordt gedragen

02

BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID

ALGEMEEN

-Ook hier weer geldt dat goede afspraken goede vrienden maken.

-Maak die afspraken op voorhand.

WAT HOORT HIER THUIS?

-Uitstappen in het kader van Kunstkuur, buitenschoolse activiteiten, toezichten (speelplaats, studie, ...), begeleiding van rijen,...

-Belangrijk is dat je nakijkt dat zowel de **leerkracht** (leerplichtonderwijs als deeltijds kunstonderwijs) **verzekerd** is.

-Bij uitstappen voorzie je altijd dat er een **begeleidende** leerkracht van het lpo mee gaat. Voor bao is de EHBO-kit een must!.

-Vergeet in je afspraken de **buitenschoolse activiteiten** (vb. zwemmen) niet. Geef de dko-leerkracht toegang tot de **schoolkalender**, zodat hij/zij niet voor verrassingen komt te

staan. Hou daar (in de mate van het mogelijke) ook rekening mee in je planning.

03

OVERLEG

ALGEMEEN

-Samen met de klasleerkracht ben je **verantwoordelijk** voor het muzische gebeuren in de klas en voor de **communicatie**, **voorbereidingen** en **duiding** binnen het gebruikte leerplan.

-Je werkt in een (basis)school als **team**. Dit houdt in dat je **regelmatig overlegt** met je collega's.

VOORAF

Bij opstellen van dossier:

- Je maakt **afspraken** over overlegmomenten
- Wat is een **ideaal overlegmoment** rekening houdend met beide contexten?
- **Wat** is het **doel** van het overleg en waarover gaat het inhoudelijk gaan.
- **Wie** is aanwezig

ORGANISEREN SCHOOLJAAR

- Indien mogelijk **vrij roosteren** van gemeenschappelijk moment/lesuur, rekening houdend met lesgever academie
- Je legt **concrete data en overlegmomenten vast** van bij begin schooljaar

TIJDENS SCHOOLJAAR

- Bij **problemen** die binnen de werkgroep niet uitgeklaard kunnen worden, gaat de leerkracht eerst naar de **eigen directie**. Dat geeft kans om het verhaal van de leraar te horen.

- Directies kunnen het probleem dan onder elkaar bespreken, verslagen van overleg maken, en delen met directies/coördinatoren.
- Werk met een **gemeenschappelijke agenda** waarin punten voor elk volgend overleg in worden vastgelegd. In die gemeenschappelijk agenda zet je meer dan enkel praktische afspraken. Mogelijke andere thema's zijn: **visie omtrent cultuurbeleving, vakoverschrijdende aspecten, proces en procesevaluatie, (vak)inhouden gekoppeld aan (leerplan)doelen,....** Zorg dat inhoud uitnodigend is en dat de leerkrachten er daadwerkelijk iets aan hebben.
- Belangrijk is dat iedereen open staat voor de **eigenheid** van de leerkracht van de academie en leerplicht-onderwijs, dat de bereidheid er is om van elkaar te leren op vlak van visie, werking en organisatie van de eigen en de andere school, diversiteit in leerprocessen (vanuit Kunstkuur: ruimer dan het zuiver cognitieve).

EINDE SCHOOLJAAR

- Maak tijd om te **reflecteren** (terugblikken) op het voorbije schooljaar en de Kunstkuurwerking te evalueren. Mogelijke punten zijn: **overlegmomenten, de planning, agenda, verslagen,....** Aan de hand van die bevindingen, plan je het volgende schooljaar.

04

VERANDERENDE CONTEXT

CREËER EEN STERK DRAAGVLAK

- **Betrek** van bij het begin ook **andere collega's**. Hoe gaan jullie samen Kunstkuur vormgeven? Welke acties zijn hiervoor nodig? Welke kansen zien jullie? Valkuilen? Heb zeker ook oor voor de bezorgdheden. Neem tijd om die te bespreken.
- Plan op geregelde tijdstippen **groepsvergaderingen** met je hele team. Speel kort op de bal bij veranderende contexten. Geef inspraak en vraag om mee te denken/helpen. Zo zorg je dat iedereen zich betrokken voelt. En dat geeft dan weer de nodige veerkracht.
- Wees **enthousiast**. Dat werkt aanstekelijk. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de directie/coördinator. Toon betrokkenheid. De vraag: 'Hoe loopt je Kunstkuur', kan wonderen doen. Het maakt de je leerkracht zich gehoord weet en gesteund voelt.

FOCUS EN ZOEK CONSENSUS

- Laat het **opzet** van je **oorspronkelijke aanvraag**, met een visie wat betreft de doelstellingen en criteria van Kunstkuur steeds **de rode draad zijn** in de drie jaar durende samenwerking. Wanneer aanpassingen zich opdringen verlies je deze niet uit het oog.
- **Ga steeds op zoek** naar een **consensus**. Focus hierbij op wat nog tot de mogelijkheden behoort. Zo blijf

je overschrijdend en verbindend werken binnen wat nog kan.

- Zoek **gelijkenissen** tussen de basiscompetenties uit het deeltijds kunstonderwijs en de ontwikkelingsdoelen/eindtermen uit het basisonderwijs en secundair onderwijs. Zo werk je **meer betekenisvol en kan je horizontaal evalueren**.
- Zet een **culturele bril** op om de verschillende (niet-artistieke) vakken te benaderen. Kunstkuur in het secundair onderwijs vraagt een grotere inspanning naar integratie in het huidig curriculum. Pak het **drempelverlagend** aan, zo krijg je een **breder vakoverschrijdend draagvlak**.

VERSTERK HET TEAM-TEACHEN

- Ga ervan uit dat er binnen het team-teachen altijd wel **weerstand** kan zijn. Ga daarmee om door de eventuele weerstand op een **positieve manier te benaderen en werk stapsgewijs**. Samen op de klasvloer moet als een kans, een uitdaging gezien worden om mee aan de slag te gaan. Geef leerkrachten voldoende autonomie bij het formuleren van oplossingen. Maar vooral: **geef hen tijd**.
- Beschouw team-teaching als een **dankbare werkvorm** om het **draagvlak** voor jullie Kunstkuur binnen de partnerschool te **verhogen**.
- Laat de team-teachers **elkaars lespraktijk observeren en evalueren**. Laat hen in dialoog gaan over wat nu

een geslaagde les is. Leerkrachten die succesvol samenwerken aan Kunstkuurprojecten zeggen soms dat een academieleerkracht vaak minder gestructureerd werkt en de klasleerkracht dan weer teveel resultaatgericht. Hoe kunnen zij elkaar hierin vinden? **Laat hen leren van elkaar.**

GEBRUIK EEN GEMEENSCHAPPELIJK (DIGITAAL) PLATFORM

- Maak gebruik van een **digitaal platform** (Sharepoint, Smartschool, Google docs, ...). Daarop verzamel je alles wat je nodig hebt om je lessen vlot te laten verlopen (lesvoorbereiding, evaluatiefiches, remediëringsopdrachten, lesbundel,...). Het voordeel is dat hierdoor een **waardevolle interactieve samenwerking** ontstaat met je Kunstkuur-collega. Het zorgt voor meer kwaliteit, omdat elke les op die manier volledig en doordacht

uitgeschreven wordt. En het maakt het ook makkelijker om vervangers in te zetten. Let wel dat de online tools geen doel op zich worden, maar wel een hulpmiddel.

BETREK DE OUDERS

- Zet in de (maandelijkse) **nieuwsbrief** van je school je altijd een Kunstkuur-item. Op die manier worden ouders betrokken.
- Maak een **digitaal portfolio** (vb. via Seesaw (<https://web.seesaw.me/>)). Zo kunnen ouders de Kunstkuur werking opvolgen en maak je de Kunstkuurwerking zichtbaar.
- **Laat kinderen zelf vertellen** over hun Kunstkuurproject. Dat kan je doen tijdens een wandeling, waarbij je via QR codes input geeft aan ouders en kinderen om het gesprek op gang te brengen. Volkomen corona-proof. Maar ook na de pandemie; kan je deze werkvorm blijven gebruiken.

